Lập trình Hệ thống

Unix Programming

Part 1: Shell Programming

Nguyễn Quốc Tuấn

Network and Communication System Department Faculty of Electronics and Communications UNIVERSITY OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY

☐ CÁC TOÁN TỬ STRING

- Các biến có thể được kiểm tra và sửa đổi bằng cách sử dụng các công cụ sửa đổi đặc biệt. Công cụ sửa đổi kiểm tra xem một biến đã được đặt hay chưa, sau đó gán giá trị cho biến dựa trên kết quả của phép thử.

Toán tử	Chức năng	
\${var:- word}	Nếu biến tồn tại và xác định thì trả về giá trị của nó, nếu không thì trả về word	
\${var:= word}	Nếu biến tồn tại và xác định th về giá trị của nó, nếu khôn gán biến thành word, sau về giá trị của nó	s{var:

\${var:+ word}	Nếu biến tồn tại và xác định thì trả về word, còn không thì trả về null	
\${var:?message}	Nếu biến tồn tại và xác định thì trả về giá trị của nó, còn không thì hiển thị "bash: \$var:\$message" và thoát ra khỏi lệnh/tập lệnh hiện thời.	
\${var: offset[:length]}	Trả về một xâu con của var bắt đầu tại offset của độ dài length. Nếu length bị bỏ qua, toàn bộ xâu từ	

offset sẽ được trả về.

Nguyen Quoc Tuan - Unix Programming

☐ CÁC TOÁN TỬ STRING

- Ví dụ
- Xét một biến shell tên là status được khởi tạo giá trị "defined". Sử dụng các toán tử string cho kết quả status như sau:

```
$ echo ${status:-undefined}
defined
$ echo ${status:=undefined}
defined
$ echo ${status:+undefined}
undefined
$ echo ${status:?Dohhh\! undefined}
defined
```

☐ CÁC TOÁN TỬ STRING

 Lệnh unset để xoá biến status, \$ unset status \$ echo \${status:-undefined} undefined \$ echo \${status:=undefined} undefined \$ echo \${status:+undefined} undefined unset status \$ echo \${status:?Dohhh\! undefined} bash:status Dohhh! Undefined

☐ CÁC TOÁN TỬ PATTERN-MATCHING

- Có thể sử dụng để loại bỏ hoặc loại bỏ mẫu mong muốn khỏi biến hoặc chuỗi đã cho

Toán tử	Chức năng	
\${var#pattern}	Xoá bỏ phần khớp (match) ngắn nhất của pattern trước var và trả về phần còn lại	
\${var##pattern}	Xoá bỏ phần khớp (match) dài nhất của pattern trước var và trả về phần còn lại	
\${var%pattern}	Xoá bỏ phần khớp ngắn nhất của pattern ở cuối var và trả về phần	
	còn lại	\${var%%patt

\${var//pattern | 7 /string}

\${var/pattern/

string}

ern}

trong bash 2.0 hay lớn hơn.

Thay phần khớp dài nhất của pattern trong var bằng string. Thay tất cả các phần khớp. Toán tử này có trong bash 2.0 hoặc lớn hơn.

Xoá bỏ phần khớp dài nhất của pattern

ở cuối var và trả về phần còn lại

Thay phần khớp dài nhất của pattern

khớp đầu tiên. Toán từ này chỉ có

trong var bằng string. Chỉ thay phần

☐ CÁC TOÁN TỬ PATTERN-MATCHING

Ví dụ

```
#!/bin/bsh
echo "Enter a string: "
read str
echo "The original string is $str"
echo "The string after deleting first 2 characters is ${str#??}"
echo "The string after deleting the last 2 characters is ${str%??}"
```

Output:

Enter a string: education

The original string is education

The string after deleting first 2 characters is ucation

The string after deleting the last 2 characters is educati

☐ LỆNH SHELL

- Lệnh tr: Applying Translation
- Được sử dụng để dịch một tập các chuỗi với một tập khác, nghĩa là, mỗi ký tự trong tập ký tự đầu tiên được thay thế bằng một ký tự tương ứng trong tập hợp cụ thể thứ hai.. Các chuỗi được chỉnh sửa cụ thể bằng cách sử dụng dấu ngoặc kép.
- Cú pháp tr [options] [set1 [set2]]

Mô tả tùy chọn

- -d Xóa ký tự đặc biệt trong set1
- -s Bóp ký tự lặp lại trong set1
- -c Áp dụng bản dịch phần bổ sung của set1,

Ví dụ:

\$ tr "aei" "AEIOU"

It is very easy to use

It is vEry EAsy to usE ^d

Ví dụ: Để đổi các kí tự lower-case sang upper case trong file school \$ tr '[a-z]' '[A-Z]' < school - Xoá các kí tự B from the file school.txt \$ tr -d B < school.txt

☐ LỆNH SHELL

- Lệnh tty: Terminal Command
- Tiện ích tty được sử dụng để hiển thị tên của thiết bị đầu cuối mà chúng đang được sử dụng. Unix coi mỗi thiết bị đầu cuối là một tệp, có nghĩa là tên của thiết bị đầu cuối của chúng thực sự là tên của một tệp

Khuôn dạng: tty [s]

- **Ví dụ**: \$ tty /dev/ tty2

Kết quả đầu ra cho thấy tên của thiết bị đầu cuối là /dev/tty2 hoặc đơn giản hơn là tty2. Trong Unix, tên của một thiết bị đầu cuối thường có tiền tố tty.

☐ LỆNH SHELL

- Lệnh trap:
- Trap được sử dụng để thực hiện lệnh khi lệnh của chúng ta nhận được tín hiệu.

Cú pháp: trap cmd signals

- Signals là danh sách các báo hiệu để ngắt. Nếu cmd bị thiếu thì sẽ không có gì xảy ra khi nhận được hiệu.

Các báo hiệu có thể dung số hay tên

Không thể dung báo hiệu SIGKILL và SIGSTOP để bẫy

☐ LỆNH SHELL

Lệnh typeset

Lệnh typeset của ksh được dùng để định nghĩa các biến
 Khuôn dạng: typeset [+-attributes] [name[=value]]

```
Ý nghĩa thuộc tính
```

- Đặt thuộc tính sau khi đặt giá trị
- + Bổ đặt thuộc tính sau khi đặt giá trị
- -A arr Mång
- -E n Số exp(n)
- -F n Số phẩy dộng
- -I n Số nguyên cơ số n
- -l Đổi ký tự hoa thành chữ thường
- -r Biến là chỉ đọc
- -u Đổi các ký tự thường thành chữ hoa

Ví dụ:

\$ typeset -i16 hexvalue

\$ hexvalue=2091

\$ echo \$hexvalue

16#3487

☐ LỆNH SHELL

Lệnh typeset

- Nhằm để nhanh chóng chuyển đổi hệ đếm bất kì (từ hệ đếm 2 đến hệ đếm 36) có thể sử dụng khuôn dạng sau:

```
$echo $((base#number))
Ví du:
    $ echo $((16#ae09f))
    16652452
```

```
$ ./convbase.bsh
Enter a value 100
Original value is 100
Value in hexa form is 16#64
Value in octal form is 8#144
Value in binary form is 2#11001000
```

```
#!/bin/ksh
print -n "Enter a value "
read n
integer -i10 value=$n
print "Original value is $value"
typeset -i16 value
print "Value in hexa form is $value"
typeset -i8 value
print "Value in octal form is $value"
typeset -i2 value
print "Value in binary form is $value"
```

☐ LỆNH SHELL

Lệnh điều kiện if

- Lệnh if /elif/else cho ra quyết định nhiều chiều.
 - + Nếu if không thành công, elif sẽ được kiểm tra.
 - + Nếu if thành công, các lệnh sau then thực thi.
 - + Nếu elif không thành công, elif nữa được chọn.
- + Nếu không lệnh nào thành công, các lệnh khác sẽ được thực hiện.

Khuôn dạng

```
if command
   then command(s)
el if command
   then
      commands(s)
el if command
   then
      command(s)
else
      command(s)
fi
```

☐ LỆNH SHELL

Ví dụ 1 (if)

```
$ cat vui
#!/bin/sh
# Scriptname: qtuan
echo -n "How old are you? "
read age
if [ Sage -It 0 -o Sage -gt 120 ]
  then
      echo "Welcome to our planet! "
      exit 1
fi
if [Sage -ge O -a Sage -It 13]
  then
     echo "A child is a garden of verses"
```

☐ LỆNH SHELL

Ví dụ (tiếp) elif [Sage -ge 13 -a Sage -lt 20] then echo "You without a cause" elif [Sage -ge 20 -a Sage -It 30] then echo "You got the world by the tail!!" elif [Sage -ge 30 -a Sage -lt 40] then echo "Thirty something.." else echo "Sorry I asked" fi

```
$ ./vui

How old are you? 200

Welcome to our planet!
$ ./vui

How old are you? 13

You without a cause
$ ./vui

How old are you? 55

Sorry I asked
```

☐ LỆNH SHELL

Ví dụ 2

```
#!/bin/sh
  file=./testing
if [ -d $file ]
  then
      echo "Sfile is a directory"
  elif [ -f Sfile ]
     then
        if [ -r Sfile -a -w Sfile -a -x Sfile ]
```

then

fi

```
# Script fn
                              name = qtuan
                              if grep "Sname"databasefile > /dev/null 2>&1
                              then
                              else
                                  echo "$1 not found in databasefile"
                                  exit 1
                              fi
                     # nested if command
       echo "You have read, write, and execute permission on Sfile."
echo "Sfile is neither a file nor a directory."
```

else

☐ LỆNH SHELL

- Lệnh case
- Lệnh rẽ nhánh nhiều đường được sử dụng thay thế cho lệnh if/elif.
- Giá trị của biến case so khớp với valuel, value2, v.v.,
 cho đến khi tìm thấy khớp.
- Khi một giá trị khớp với biến trường hợp, các lệnh theo sau giá trị được thực thi cho đến khi đạt đến dấu chấm phẩy kép. Sau đó, việc thực thi bắt đầu sau từ esac (viết hoa chữ thường).
- Nếu biến trường hợp không khớp, chương trình sẽ thực hiện các lệnh sau dấu *), giá trị mặc định, cho đến khi ;; hoặc esac đạt được.

```
Khuôn dang:
case variable in
valuel)
    commancKs)
    ;;
value2)
    comniand(s)
    command(s)
    ;;
esac
```

☐ LỆNH SHELL

Lệnh case

```
#!/bin/sh
# Scriptname: colors
  echo -n "Which color do you like?"
  read color
  case "$color" in
      [Bb]!??)
            echo I feel Scolor
            echo The sky is Scolor ;;
       [Gg]ree*)
            echo Scolor is for trees echo Scolor is for seasick;;
       red | orange) # The vertical bar means "OR"
            echo Scolor is very warm!;;
        8 *)
             echo No such color as Scolor;;
     esac
                                                           17
     echo "Out of case"
```

☐ LỆNH SHELL

Lệnh case

```
(The .profile file)
echo "Select a terminal type: "
cat « ENDIT
      1) vt 120
      2) wyse50
     3) sun
ENDIT
read choice
case "Schoice" in
   1) TERM=vtl20
      export TERM;;
   2) TERM=wyse50
     export TERM ;;
   3) TERM=sun
      export TERM;;
esac
echo "TFRM is STFRM."
```

☐ LỆNH SHELL

- Lệnh select: Creating Menus
- Vòng select là vòng lặp đặc biệt được dung để tạo các menus. Một menu là danh mục của các tùy chọn được hiện trên monitor.

```
Cú pháp: select variable in menu_opt1 menu_opt2...menu_optn do

case $variable in

menu_opt1) command1;;

menu_opt2) command2;;

menu_optn) commandn;;

esac

done
```

☐ LỆNH SHELL

Lệnh select: Creating Menus

```
Ví du: demomenu2
   #!/bin/bash
   select k in month year quit
   do
      case $k in
          month) cal;;
          year) yr=`date +%Y`
              cal $yr;;
          quit) echo Bye Bye
               exit;;
         *)echo Please try again
       esac
   done
```

```
$./demomenu2
      1) month
       2) year
       3) quit
                   March 2012
      #? 1
                   S M Tu W Th F S
                   4 5 6 7 8
                  11 12 13 14 15 16 17
                 18 19 20 21 22 23 24
                  25 26 27 28 29 30 31
       #?2
                      2012
                     Feb
  Jan
                                          Mar
       W Th F S
                   S M Tu W Th F S
                                        S M Tu W Th F
1 2 3 4 5 6 7
                             1 2 3 4
   9 10 11 12 13 14
                     5 6 7 8 9 10 11
15 16 17 18 19 20 21
                    12 13 14 15 16 17 18
                                         11 12 13 14 15 16 17
22 23 24 25 26 27 28
                   19 20 21 22 23 24 25
                                         18 19 20 21 22 23 24
29 30 31
                    26 27 28 29
                                         25 26 27 28 29 30 31
```

☐ LỆNH SHELL

- Lệnh for
- Thực hiện các lệnh một số lần hữu hạn trên một danh sách các mục.
- Theo sau lệnh for là một biến do người dùng xác
 định, từ khóa trong và danh sách các từ.
- + Lần đầu tiên trong vòng lặp, từ đầu tiên từ danh sách từ được gán cho biến, sau đó được chuyển ra khỏi danh sách. Khi từ được gán cho biến, phần nội dung của vòng lặp được nhập và các lệnh giữa từ khóa do và done được thực thi.
- + Lần tiếp theo trong vòng lặp, từ thứ hai được gán cho biến, v.v.

Khuôn dạng:

for variable in wordlist

do

command(s)

done

☐ LỆNH SHELL

Lệnh for

```
(The Command Line)
$ cat mylist
    Cuong
    Chien
     Binh
    Thông
(The Script)
#!/bin/sh
# Scriptname: mailer
for person in `cat mylist`
   do
   mail Sperson < letter
   echo Sperson was sent a letter.
done
echo "The letter has been sent"
```

☐ LỆNH SHELL

```
Ví dụ for
(The Script)
#!/bin/sh
# Scriptname: backup
# Purpose: Create backup files
dir=/home/qtuan/tam
for file in memo[l-5]
   do
   if [ -f Sfile ]
      then
      cp Sfile $dir/$file.bak
      echo "Sfile is backed up in $dir"
   fi
done
```

(The Output)

memol is backed up in /home/qtuan/tam memo2 is backed up in /home/jqtuan/tam memo3 is backed up in /home/qtuan/tam memo4 is backed up in /home/qtuan/tam memoS is backed up in /home/qtuan/tam

☐ LỆNH SHELL

- Lệnh while
- Lệnh while đánh giá lệnh ngay sau nó và nếu nó trạng thái 0 là thoát,
- Các lệnh trong phần thân của while (lệnh giữa do và done) được thực thi. Khi đạt đến từ khóa done, quyền điều khiển được đưa trở lại đầu vòng lặp và lệnh while sẽ kiểm tra lại trạng thái thoát của lệnh. Cho đến khi trạng thái thoát của lệnh được đánh giá bởi while trở thành khác không, vòng lặp tiếp tục.

Khuôn dạng:

while command

do

command(s)

done

☐ LỆNH SHELL

Ví dụ **while** (The Script) #!/bin/sh / # Scriptname: num # Initialize num num=0while [Snum -It 10] # num with test command do echo -n Snum num= 'expr Snum + 1' # Increment num done done echo "\n After loop exits, continue running here" (The Output) 0123456789

After loop exits, continue running here

☐ LỆNH SHELL

```
Ví dụ while
               (The Script)
               #!/bin/sh
               # Scriptname: sayit
               echo Type q to quit.
               go=start
               while [ -n "$qo"]
               do
                    echo -n I love you.
                    read word
                    if [ "Sword" = q -o "Sword" = Q ]
                     then
                         echo "I'll always love you!"
                         qo=
                     fi
               done
```

```
(The Output)
$ sayit
Type q to quit.
I love you. <- When Enter key,
I love you.
I love you.
I love you.
I love you. <- q
I'll always love you!
$
```

You got it!

☐ LỆNH SHELL

Ví dụ while

```
(The Script)
#!/bin/sh
# Scriptname: quiz
echo "Who was the chief defense lawyer in the OJ case?"
read answer
while [ "Sanswer" != "Nam" ]
do
    echo "Wrong try again!"
    read answer
done
echo You got it!
```

```
(The Output)
$ quiz
Who was the chief defense lawyer in the OJ case? Binh
Wrong try again!
Who was the chief defense lawyer in the OJ case? Chau
Wrong try again!
```

Who was the chief defense lawyer in the OJ case? Nam

☐ LỆNH SHELL

- Lệnh until
- Được sử dụng giống như lệnh **while**, nhưng chỉ thực hiện các câu lệnh lặp nếu lệnh sau **until** là fail; nghĩa là,
- Nếu lệnh sau until trả về trạng thái là nonzero. Sau khi các lệnh thực hiện đạt đến từ khóa done, quyền điều khiển được đưa trở lại đầu vòng lặp và lệnh until kiểm tra lại trạng thái của lệnh tiếp theo lần nữa.
- Cho đến khi trạng thái của lệnh sau until được đánh giá trở thành 0, sau khi các lệnh thực hiện đạt đến từ khóa done vòng lặp sẽ thoát ra

Khuôn dạng

until command
do
command(s)
done

☐ LỆNH SHELL

Ví dụ until

```
(The Script)
#!/bin/sh
until who | grep qtuan
do
sleep 5
done
talk qtuan@vnu.edu.vn
```

done

☐ LỆNH SHELL

Ví dụ until

```
(The Output)
$ hour
   Good morning!
   Good morning!
   Lunch time.
   Siesta time.
   Good night.
```

```
(The Script)
#!/bin/sh
# Scriptname: hour
hour=1
until [$hour -gt 24]
do
    case "Shour" in
         [0-9] |1[0-1]) echo "Good morning!"
         12) echo "Lunch time."
          ;;
         [3-7]) echo "Siesta time."
             *) echo "Good night."
          ,,
     esac
     hour= `expr Shour + 1`
```

☐ LỆNH SHELL

Lệnh Break

- Được sử dụng để buộc thoát ngay lập tức từ một vòng lặp, (không phải từ một chương trình.
- Sau khi lệnh break được thực hiện, điều khiển bắt đầu sau từ khóa done.
- Lệnh break gây ra một lối ra khỏi vòng lặp trong cùng, vì vậy nếu có nhiều vòng lặp lồng nhau, lệnh break sẽ lấy một số làm đối số, cho phép thoát ra khỏi một vòng lặp cụ thể bên ngoài.

Khuôn dạng

break [n]

☐ LỆNH SHELL

Ví dụ break

```
#!/bin/sh
while true;
do
     echo Are you ready to move on\?
     read answer
     if [ "Sanswer" = Y -o "Sanswer" = y ]
     then
         break
      else
          commands...
      fi
done
print "Here we are"
```

☐ LỆNH SHELL

- Lênh continue: SKIPPING STATEMENTS IN LOOPS
- Trả về quyền điều khiển ở đầu vòng lặp,
- Nếu một điều kiện nào đó trở thành true, tất cả các lệnh bên dưới tiếp tục sẽ bị bỏ qua.
- Nếu lồng trong một số vòng lặp, lệnh continue trả về điều khiển cho vòng lặp trong cùng.
- Nếu có một số của nó, thì điều khiển có thể được bắt đầu ở đầu bất kỳ vòng lặp nào.

Khuôn dạng

continue [n]

☐ LỆNH SHELL

Ví dụ continue

```
(The Script)
#!/bin/sh
# Scriptname: mailem
# Purpose: To send a list
for name in `cat mailjist`
do
    if [ "Sname" = "Thuy" ] ;
    then
        continue
    else
        mail Sname < memo
    fi
done
```

```
(The mailing List)
$ cat mail.list
Thanh
Thuy
Lan
Hung
```

Shell Prog

☐ LỆNH SHELL

#!/bin/sh

do

```
Lệnh continue
                                    do
$ months
Processing the month of Jan. Okay?
Processing the month of Feb. Okay? Y
Process week 1 of Feb? y
Now processing week 1 of Feb.
Done processing...
Processing the month of Feb. Okay? y
Process week 2 of Feb? y
Now processing week 2 of Feb.
Done processing...
Processing the month of Feb. Okay? n
Processing the month of Mar. Okay? n
Processing the month of Apr. Okay? n
Processing the month of May. Okay? n
```

```
for month in Jan Feb Mar Apr May Jun Jul Aug Sep Oct Nov Dec
   for week in 1 2 3 4 ◆
      echo -n "Processing the month of Smonth. Okay?"
      read ans
      if [ "Sans" = n -o -z "Sans" ]
      then
         continue 2
      else
         echo -n "Process week Sweek of Smonth?"
         read ans
         if [ "Sans" = n -o -z "Sans" ] /
         then
            continue
         else
           echo "Now processing week Sweek of Smonth."
          sleep 1
                                                       35
```

// fi fi done done

echo "Done processing..."

☐ LỆNH SHELL

Khuôn dạng

Hàm

function.name () { commands; }

- Các hàm sử dụng để mô-đun hóa chương trình và làm cho nó hiệu quả hơn
- Nguyên tắc sử dụng hàm
- 1. Shell tìm kiếm các hàm đã có sẵn dưới dạng hàm, chương trình ..
- 2. Hàm phải được khai báo trước khi dung
- 3. Các biến trong hàm sẽ biến mất khi thoát khỏi hàm
- 4. Lệnh return trả trạng thái thoát cuối cùng không được vượt quá giá trị 255.
- 5. Hàm chỉ tồn tại trong shell nơi được định nghĩa; không thể xuất sang shell con.
- 6. Để liệt kê hàm và xác định hãy dùng lênh **set**
- 7. Nếu hàm trong file khác có thể tải về file hiện hành

☐ LỆNH SHELL

Ví dụ Hàm

```
dir () {
echo "Directories: ";
Is -1 | awk '/^d/ {print $NF}';
}
```

- Tên của hàm là dir. Các dấu ngoặc đơn trống là cú pháp cần thiết để đặt tên cho hàm nhưng không có mục đích nào khác.
- Các lệnh trong dấu ngoặc nhọn ({ }) sẽ được thực hiện khi nhập dir.
- Mục đích của hàm là chỉ liệt kê các thư mục con bên dưới thư mục làm việc hiện tại.
- Các khoảng trắng bao quanh dấu ngoặc nhọn là bắt buộc.

LÊNH SHELL

Ví dụ Hàm

(The Output) The sum is 6 6

```
(Using the return command - The Script)
#!/bin/sh
# Scriptname: do_increment
increment () {
   sum= `expr $1 + 1'
   return $sum # Return the value of sum to the script.
echo -n "The sum is "
increment 5
               # Call function increment; pass 5 as a parameter.
                # 5 becomes $1 for the increment function.
echo S?
                # The return value is stored in $?
               # The variable "sum" is known to the function,
echo $sum
                # and is also known to the main script.
```

